

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
VAZIRLAR MAHKAMASINING
QARORI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАБИНЕТА МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

«26» апрель 2019 у.

№ 357

Toshkent sh.

**Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган
бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини
аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

Бошоқли дон экинларидан юкори ҳосил етиштириш бўйича фермер
хўжаликлари масъулиятини янада ошириш ҳамда уларни рағбатлантириш
тизимини жорий қилиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қилади:

1. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган бошоқли дон
экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниқлаш тартиби тўғрисида низом
иоловага мувофик тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги “Ўзданмаҳсулот”
акциядорлик компанияси ва бошка манфаатдор вазирликлар, идоралар билан
биргаликда бир ой муддатда ўзлари қабул қилган норматив-ҳукукий
хужжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштирун.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон
Республикаси Бош вазирининг ўринбосари–молия вазири Ж.А. Кўчқоров,
Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг аграр ва озиқ-овқат соҳаларини
ривожлантириш масалалари бўйича маслаҳатчиси А.Д. Вахабов ҳамда Қишлоқ
хўжалиги вазири Ж.А. Ходжаев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2019 йил “26” апрелдаги 357-сон қарорига
илова

**Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган
бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини
аниқлаш тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом давлат хариди учун қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниқлаш тартибини белгилайди.

2. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан сугориладиган майдонларда етиштирилган бошоқли дон ҳосилдорлигига қараб давлат хариди учун етказиб берилган дон миқдорига ушбу Низом асосида устама ёки чегирма қўлланади.

3. Ушбу Низомда қўйидаги тушунчалар қўлланилади:

қишлоқ хўжалиги корхоналари – “Ўзданмаҳсулот” акциядорлик компанияси тизимидағи дон корхоналари билан тузилган контрактация шартномаларга асосан давлат хариди учун бошоқли дон етиштирувчи қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари;

бошоқли дон – қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган буғдой ва арпа дони;

ҳосилдорлик – бошоқли дон етиштирилган майдонларнинг бир гектаридан олинган ҳосил миқдори;

ялпи ҳосил – қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан бошоқли дон экинлари майдонларида етиштирилган умумий ҳосил миқдори.

4. Олдиндан билиш, оқилона чоралар билан олдини олиш мумкин бўлмаган фавқулодда хусусиятга эга ҳодисалар (курғоқчилик, табиий ҳодисалари ва бошқа форс-мажор ҳолатлари) оқибатида бошоқли дон экинларидан кутилган ҳосил олинмаган тақдирда ҳамда ушбу ҳолатлар қишлоқ хўжалигига иктиносидий ислоҳотларни чукурлаштириш бўйича ҳудудий комиссия томонидан тасдиқланганда қишлоқ хўжалиги корхоналарига етиштирилган бошоқли дон ҳосилдорлигини хисобга олган ҳолда давлат хариди учун етказиб берилган дон харид нархига чегирма қўлланилмайди.

**2-боб. Бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги
ва ялпи ҳосилини аниқлаш**

5. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниқлаш мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ схема бўйича амалга оширилади.

6. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниқловчи туман ишчи гурухи таркиби (кейинги ўринларда–ишчи гурух деб аталади) мазкур Низомнинг 2-иловасига мувофиқ таркибда тузилади.

7. Ғалла ўрим-йигимини тизимли ташкил этиш ҳамда қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиширилган бошокли дон ялпи ҳосили ва ҳосилдорлигини аниқлаш мақсадида мазкур Низомнинг З-иловасига мувофиқ ўрим-йигим отрядлари ташкил этилади ва туман ҳокимининг қарори билан тасдиқланади.

8. Туман ҳокими томонидан тумандаги ҳар бир худудда экилган бошокли дон экинлари навларининг пишиб етилиши муддатларидан келиб чиқиб қишлоқ хўжалиги корхоналари ва отрядлар кесимида ўрим-йигим ишларини ташкил этиш графиги тасдиқланади.

9. Ғалла ўрим йигим отрядига бириктирилган бир русумдаги ғалла ўриш комбайнни ёрдамида ўриб олинган дон (комбайн бункери тўлдирилган ҳолда) алоҳида дон ташиш техникасига тўкиб тўлдирилади ва дон қабул килиш шаҳобчасига юборилади, топширилган дон миқдори дон ташиш техникасини тўлдириш учун тўкилган бункер сонига бўлинади ва ўртacha бир бункер дон оғирлиги аниқланади.

Ўртacha бир бункер дон оғирлиги ҳар бир қишлоқ хўжалиги корхонасида алоҳида аниқланади.

Дон оғирлигини ўлчаш ускунаси билан жиҳозланган дон ўриш комбайннида ўрилган майдонларда комбайн ўлчаш ускунасида кўрсатилган дон миқдори асос қилиб олинади.

10. Қишлоқ хўжалиги корхонаси контрактация шартнома мажбуриятини бажаргандан сўнг, ўртacha бункер оғирлиги аниқланган русумдаги комбайн ёрдамида қишлоқ хўжалиги корхонаси ихтиёрида қолган майдон ўриб олинади ва ўриб олинган дон миқдори юқорида аниқланган бункер оғирлиги бўйича ялпи ҳосил миқдори ва ўртacha ҳосилдорлик белгиланади.

Дон оғирлигини ўлчаш ускунаси билан жиҳозланган дон ўриш комбайннида ўрилган ўрилган майдонда ялпи ҳосил миқдори ва ўртacha ҳосилдорлик ўлчов ускунаси кўрсаткичи асосида аниқланади.

11. Ялпи ҳосил миқдори ҳар бир қишлоқ хўжалиги корхонаси томонидан ғалла экилган майдон тўлиқ ўриб-йигиб олингандан кейин аниқланади. Бунда, қишлоқ хўжалиги корхонасининг давлатга ғалла топшириш режаси ғалла экилган майдон тўлиқ ўриб олинмасдан олдин бажарилган тақдирда, қишлоқ хўжалиги корхонаси бўйича ялпи ҳосилдорликни аниқлаш мақсадида, қолган майдон тўлиқ ўриб-йигиб олинмагунча ўрим-йигим комбайнларининг фермер даласидан чиқиб кетишига йўл қўйилмайди.

12. Ғалла ўрим-йигим отряди томонидан ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхонаси даласида дон йигиб олинган майдон, етиширилган ялпи ҳосил ва ўртacha ҳосилдорлик бўйича мазкур Низомнинг 4-иловасига мувофиқ далолатнома расмийлаштирилади ва туман ишчи гурухига тақдим қилинади.

Далолатнома З нусхада тузилади, бир нусхаси туман ишчи гурухига тақдим этилади, иккинчи нусхаси ўрим-йигим отряди раҳбарида ва учинчи нусхаси қишлоқ хўжалиги корхонаси раҳбарида сакланади.

13. Қишлоқ хўжалиги корхонасига биритирилган майдондан ўриб-йигиб олинган бошоқли дон ялпи ҳосили ва ҳосилдорлиги бўйича далолатноманинг ҳакконийлигига ўрим-йигим отряди раҳбари ва аъзолари жавоб беради;

14. Туман ишчи гурухи ўрим-йигим якунланган ҳар бир қишлоқ хўжалиги корхонаси бўйича ғалла ўрим-йигим отрядлари томонидан тақдим этилган далолатномаларнинг ҳаққонийлигини ва тўгри расмийлаштирилганлигини ўрганиб чиқади.

15. Ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхоналари реестри мазкур Низомнинг 5-иловасига мувофиқ юритилади.

Реестр 4 нусхада тузилади ва туман қишлоқ хўжалиги бўлимига, дон корхонасига, туман статистика бўлимига, туман солиқ инспекциясига бир нусхадан тақдим этилади.

16. Тақдим этилган реестр асосида ҳудудий дон корхоналари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 27 ноябрдаги 959-сон қарорига мувофиқ ҳар гектаридан 41 центнер ва ундан юқори ҳосил етиштирган қишлоқ хўжалиги корхоналарига устама қўллаган ҳолда ҳамда 40 центнер ва ундан кам ҳосил етиштирган қишлоқ хўжалиги корхоналарига чегирма қўллаган ҳолда якуний ҳисоб-китоб қилиш учун зарур маблағлар ажратиш тўғрисида “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компаниясига талабнома юборади.

17. “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси дон корхоналари талабномаси асосида қишлоқ хўжалиги корхоналари билан якуний ҳисоб-китоб қилиш учун зарур маблағларни ажратиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-куватлаш жамгармасига (кейинги ўринларда—Жамгарма деб аталади) буюртма беради.

3-боб. Бошоқли дон учун ҳисоб-китоб қилиш тартиби

18. Жамгарма “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси томонидан тақдим этилган буюртмаларни ўрнатилган тартибда кўриб чиқади ва қишлоқ хўжалиги корхоналари билан давлат хариди учун етказиб берилган бошоқли донга якуний ҳисоб-китобларни амалга ошириш мақсадида “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компаниясига зарур маблағларни ажратади.

19. Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг бошоқли дон экин майдонларида ўрим-йигим ишлари маълум муддат давом этишини инобатга олиб, давлат хариди учун топширилган бошоқли дон учун дастлабки босқичда топширилган дон қийматининг 85 фоизи микдорида ҳисоб-китоб қилинади;

туман қишлоқ хўжалиги бўлимининг туман фермер, дехқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгаши ва “Агробанк” АТБ туман бўлими билан биргаликда ўрим-йигим бошланишидан олдин 41 центнер ва ундан юқори ҳосил тўпланган деб хулоса берилган қишлоқ хўжалиги корхоналарига дастлабки босқичда топширилган дон қийматининг 100 фоизи микдорида ҳисоб-китоб қилинади;

кейинги босқичда, ўрим-йигим якунлангандан кейин туман ишчи гурухи томонидан шакллантирилган ва тасдикланган ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхоналари реестрга мувофик, бошоқли дон ҳосилдорлиги ҳар гектаридан 41 центнер ва ундан юқори бўлганда устама, 40 центнердан кам бўлганда чегирма қўллаган ҳолда қишлоқ хўжалиги корхоналари билан якуний хисоб-китоб қилинади.

20. “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси ҳудудий дон корхоналари орқали Жамғармадан ажратилган маблағлар ҳисобига қишлоқ хўжалиги корхоналари билан давлат хариди учун етказиб берилган бошоқли донга якуний хисоб-китобларни амалга оширади.

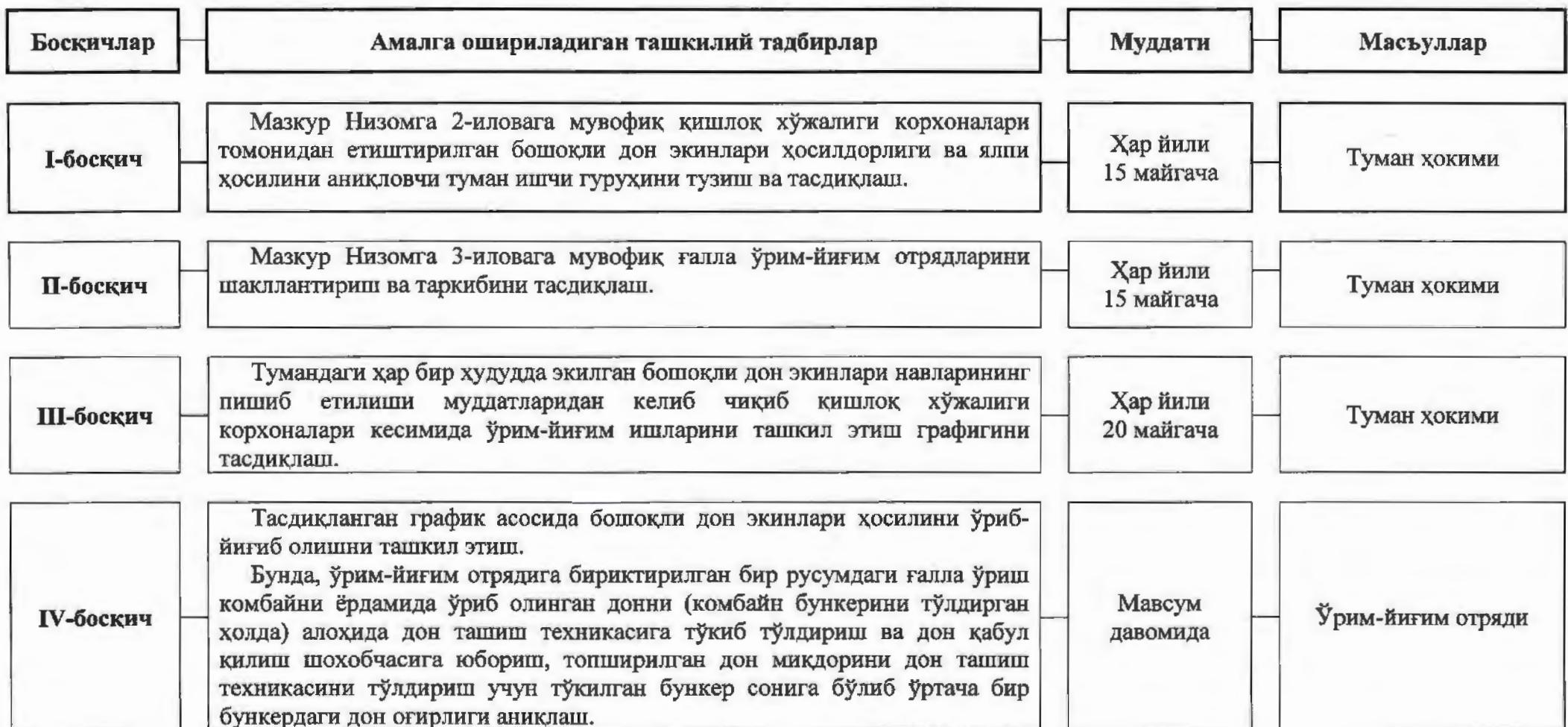
4-боб. Якуний қоидалар

21. Фавқулодда ҳолатлар оқибатида бошоқли дон экин майдони заарарланган қишлоқ хўжалиги корхонаси томонидан топширилган бошоқли донга белгиланган харид нархларида тўлов амалга оширилади ва бу қишлоқ хўжалиги корхонасига нисбатан чегирмалар кўлланилмайди.

22. Ушбу Низом талабларини бузганликда айбдор бўлган шахслар қонун хужжатларида белгиланган тартибда жавоб беради.

Давлат харида учун кишлоқ хұжалиги корхоналари
томонидан етиштирилған бошоқли дон экинлари
хосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниклаш тартиби
түғрисидаги низомга 1-илова

**Кишлоқ хұжалиги корхоналари томонидан етиштирилған бошоқли дон экинлари
хосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниклаш
СХЕМАСИ**

V-боскич	<p>Қишлоқ хўжалиги корхонаси контрактация шартнома мажбуриятини бажаргандан сўнг, ўртacha бункер оғирлиги аниқланган русумдаги комбайн ёрдамида кишлоқ хўжалиги корхонаси ихтиёрида қолган майдонни ўриб олиш; аниқланган бункер оғирлиги бўйича кишлоқ хўжалиги корхонаси ихтиёрига ўриб берилган дон миқдорини давлат эҳтиёжи учун топширилган дон миқдори билан кўшган ҳолда етиштирилган ялпи ҳосил миқдори ва ўртacha ҳосилдорликни аниклаш.</p>	Ўрим-йигим якунланётган куни	Ўрим-йигим отряди
VI-боскич	<p>Ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхонасида дон ҳосили ўриб-йигиб олинган майдон, етиштирилган ялпи ҳосил ва ўртacha ҳосилдорлик бўйича мазкур Низомга 4-иловага мувофиқ далолатнома расмийлаштириш ва туман ишчи гуруҳига тақдим этиш.</p>	Ўрим-йигим якунланган куни	Ўрим-йигим отряди
VII-боскич	<p>Ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхонаси бўйича ўрим-йигим отряди томонидан тақдим этилган далолатномани ҳаққонийлиги ва тўғри расмийлаштирилганлигини ўрганиш ва мазкур Низомга 5-иловага мувофиқ ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхоналари реестрини шакллантириш;</p> <p>реестр нусхаларини туман қишлоқ хўжалиги бўлимига, дон корхонасига, туман статистика бўлимига, туман солиқ инспекциясига бир нусхадан тақдим этиш.</p>	Ўрим якунлангандан кейин бир кун муддатда	Туман ишчи гурухи
VIII-боскич	<p>Тақдим этилган реестр асосида бошоқли дон ҳосилдорлиги ҳар гектаридан 41 центнер ва ундан юқори бўлгандан устама, 40 центнердан кам бўлгандан чегирма қўллаган ҳолда қишлоқ хўжалиги корхоналари билан якуний ҳисоб-китоб қилиш тўғрисида “Ўздонмаҳсолот” акциядорлик компаниясига талабнома юбориш.</p>	Рейстр тақдим этилган кундан кейин бир кун муддатда	Худудий дон корхоналари

IX-боскич	Дон корхоналари талабномаси асосида қишлоқ хўжалиги корхоналари билан якуний ҳисоб-китоб килиш учун зарур маблағларни ажратиш тўғрисида Жамғармага буюртма бериш.	Талабнома келиб тушгандан кейин икки кун муддатда	“Ўздонмаҳсулот” АК
X-боскич	“Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси томонидан тақдим этилган буюртмаларни ўрнатилган тартибда кўриб чиқиш; қишлоқ хўжалиги корхоналари билан давлат хариди учун етказиб берилган бошоқли дон учун якуний ҳисоб-китобларни амалга ошириш мақсадида “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компаниясига зарур маблағларни ажратиш.	Буюртма келиб тушгандан кейин уч кун муддатда	Жамғарма
XI-боскич	Жамғармадан ажратилган маблағлар ҳисобига қишлоқ хўжалиги корхоналари билан давлат хариди учун етказиб берилган бошоқли дон учун якуний ҳисоб-китобларни амалга ошириш.	Маблағ ажратилгандан кейин икки кун муддатда	“Ўздонмаҳсулот АК ва худудий дон корхоналари ”

Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан
етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва
ялпи ҳосилини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомга
2-илова

**Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан етиштирилган бошоқли дон
экинлари ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини аниқловчи туман ишчи гурӯҳи
ТАРКИБИ**

т/р	Ф.И.Ш.	Иш жойи ва лавозими
1.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Туман ҳокимининг қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича ўринбосари, <i>туман ишчи гурӯҳи раҳбари</i>
2.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Туман қишлоқ хўжалиги бўлими бошлиғи, <i>туман ишчи гурӯҳи раҳбарининг ўринбосари</i>
3.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Туман фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси
4.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Худудий дон корхонаси туман дон қабул қилиш шахобчаси мудири
5.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Туман ер ресурслари ва давлат кадастр бўлими бошлиғи
6.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Туман давлат статистика бўлими бошлиғи
7.	<i>Лавозими бўйича</i>	– Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Агросаноат мажмуи устидан назорат қилиш инспекцияси туман бўлими инспектори

Қишлоқ хұжалиги корхоналари томонидан
етиштирилған бошқындық дон экинлари ҳоситдорлары жаңы
ялпы ҳосилини аниқлаш тартиби түркесидеги низомга
3-илова

**Галла ўрим-йигім отряди намунашы
ТАРКИБИ***

т/р	Ф.И.Ш.	Иш жойи ва лавозими
1.	<i>Лавозими бүйича</i>	– Туман _____ ташкилоти бошлиғи, галла ўрим-йигім отряди раҳбари
2.	<i>Лавозими бүйича</i>	– Туман қишлоқ хұжалиги бўлими ходими
3.	<i>Лавозими бүйича</i>	– Туман деҳқон, фермер хұжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ходими
4.	<i>Лавозими бүйича</i>	– туман ер ресурслари ва давлат кадастрга бўлими мутахассиси
5.	<i>Лавозими бүйича</i>	– Туман ички ишлар бўлими ходими
6.	<i>Лавозими бүйича</i>	– Туман давлат статистика бўлими ходими

**) Тумандада мавжуд галла ўрим комбайнлари сонидан келиб чиқып, бир-нечта
ўрим-йигім отряди ташкил этилади.*

Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан
етиштирилган бошокли дон экинлари ҳосилдорлиги ва
ялпи ҳосилини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомга
4-илова

ДАЛОЛАТНОМА

тумани

2019 йил “ ”

Бизлар қуида имзо чекувчилар: _____ тумани _____-сонли галла ўрим-
йигим отряди бошлиги _____, туман қишлоқ хўжалиги бўлими
мутахассиси _____, туман дехқон, фермер хўжаликлари ва томорқа
ер эгалари кенгashi ходими _____, “ _____” дон
корхонаси ходими _____, туман ер ресурслари ва давлат кадастри
мутахассиси _____, туман ички ишлар бўлими ходими
“ _____” фермер хўжалиги бошлиги
_____ шу ҳақдаким:

_____ тумани _____ худудидаги “ _____”
фермер хўжалиги томонидан 20__ йил ҳосили учун галла экилган жами __
ектар майдондан __ тонна буғдой (арпа) ҳосили ўриб-йигиб олинди ва ўртacha
ҳосилдорлик ҳар бир гектар майдонда __ центнерни ташкил этди.

Давлат хариди учун __ тонна буғдой (арпа) дон қабул килиш
шаҳобчасига топширилди ва фермер хўжалиги ихтиёрида __ тонна дон
қолди.

Юқоридагиларни тўғрилиги учун имзо чекувчилар:

1. Галла ўрим-йигим отряди раҳбари	имзо	Ф.И.Ш.
2. Туман қишлоқ хўжалиги бўлими ҳодими	имзо	Ф.И.Ш.
3. Туман дехқон, фермер хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгashi ходими	имзо	Ф.И.Ш.
4. Дон корхонаси ходими	имзо	Ф.И.Ш.
5. Туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими мутахассиси	имзо	Ф.И.Ш.
6. Туман ички ишлар бўлими ҳодими	имзо	Ф.И.Ш.
7. Комбайн оператори	имзо	Ф.И.Ш.
8. Фермер хўжалиги раҳбари	имзо	Ф.И.Ш.
9. Туман статистика бўлими ҳодими	имзо	Ф.И.Ш.

Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан
етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ва
ялпи ҳосилини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомга
5-илова

туманида ўрим-йигим якунланган қишлоқ хўжалиги корхоналари

РЕЕСТРИ №

“ ” 20 й.

т/р	Фермер хўжаликлари номи	Ўрим-йигим якунланган		Шундан		Давлат хариди учун топширилган дон микдорига кўллаш тавсия этиладиган			
		Фалла майдони, га	Олинган			Устама		Чегирма	
			Ҳосил- дорлик, ц/га	Ялпи ҳосил, тонна	Давлат хариди учун топширилган дон, тонна	Қишлоқ хўжалиги корхонаси ихтиёрида қолган дон, тонна	%	суммаси, минг.сўм	
1									
2									
...									
Жами:									

Туман ҳокимининг қишлоқ ва сув хўжалиги
масалалари бўйича ўринбосари

имзо **Ф.И.Ш.**

Туман ер ресурслари ва давлат кадастри
бўлими бошлиги

имзо **Ф.И.Ш.**

Туман давлат статистика
бўлими бошлиги

имзо **Ф.И.Ш.**

Туман қишлоқ хўжалиги бўлими бошлиги

имзо **Ф.И.Ш.**

Туман дон қабул қилиш шахобчаси
мудири

имзо **Ф.И.Ш.**

Агросаноат мажмуи устидан
назорат қилиш инспекцияси
туман бўлими инспектори

Туман фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер
эгалари кенгапси раиси

имзо **Ф.И.Ш.**

имзо **Ф.И.Ш.**

